دید گاه دیده بان انتخابات وشفافیت افغانستان پیرامون تعین کمیشنران کمیسیون های انتخاباتی

کمیته گزینشکه توسط یک دارالنشاء از داخلدفترریاست جمهوری حمایت تخنیکی می گردید طی مدت یک ماه ۷۲۰ در خواست را بررسی نموده و در مرحله نهایی ۲۱ تن را برای کمیسیون انتخابات و ۱۵ تن را برای کمیسیون شکایات انتخاباتی فهرست نموده و به ریس جمهور معرفی نمودند. بتاریخ ۲/۰۹/۱۳۹۵ریس جمهور از ان جمله ۷ تن را منحیث کمیشنران کمیسیون انتخابات و ۵ تن را منحیث کمیشنران کمیسیون شکایات انتخاباتی تعیین کرد.

دیده بان انتخابات و شفافیت افغانستان (AWTE)منحیث یک نهاد ناظر ملی. از روند بررسی صلاحیت در خواست کننده گان توسط کمیته گزینش نظارت به عمل اورده و راپور نظارتی خود را قبلاً نشر نموده است. اینک طی این تحلیللیست افراد تعیین شده توسط رئیس جمهور را در روشنایی معیارات ذیل به بررسی گرفته ارایه میدارد:

۱. رعایت هدف و غایه قانون اساسی در رابطه به استقلالیت و مسلکی بودن کمیسیون انتخابات

۲. رعایت ترکیب قومی در تضاد با ساختار جدید کمیسیون انتخابات

۳. توجه به تقویت اعتماد مردم بر ادارات انتخاباتی

۱. رعایت هدف و غایه قانون اساسی در رابطه به استقلالیت و مسلکی بودن کمیسیون

با وجود آنکه ماده ۶۴[1] قانون اساسی صلاحیت برای تصمیم گیری در مورد تعی ن اعضای کمیسیون های انتخاباتی تصریح میکند. اما ماده ۱۵۶[2] قانون اساسی به وضاحت نشان میدهد که اعضای کمیسیون انتخابات باید با در نظر داشت معیارات تعین گرددتا متناسب با روحیه استقلال کمیسیون و وظایف آن باشد.
ارزیابی لیست اخیر نشان میدهد که با وجود تاکید ماده ۱۵۶ قانون اساسی که اداره و نظارت از هر نوع انتخابات را وظیفه کمیسیون انتخابات میداند که بطور واضح به توانایی و تجربه مسلکی در این بخش اشاره دارد.
با تاسف که لیست افراد تعین شده در کمیسیون های انتخاباتی نشان میدهد که اکثریت آنها دارای تجربه کاری و تخصص در این زمینه نمی باشند.

۲. رعایت ترکیب قومی در تضاد با ساختار جدید کمیسیون انتخابات

تجربه نشان داده است که رهبران سیاسی همواره برای به بهانه حفظ وحدت ملی و یا تامین مشارکت ملی رضایت سایر افراد قدرتمند سیاسی را جلب نماید و یکی از وسایل را که در رابطه به کار میبرند، دادن سهمیه های قومی به این رهبران میباشد.

تصمیم اخیر رییس جمهور نیز این مسله را به وضاحت نشان میدهد چنانچه اکثریت افراد منحیث کمیشنران جدید تعیین گردیده اند، تحت حمایت قدرتمندان سیاسی در کشور میباشند. ظاهراً طوری وانمود میگردد که ترکیب[3] قومی شاید به حفظ حقوق سایر اقوام ساکن در انتخابات کمک کند. و از جانب هم پذیرش نتایج انتخابات آینده را کمک کند. اما با در نظر

---

[1]- فقره ۱۳ ماده ۶۴ قانون اساسی
[22]-2 ماده ۱۵۶- کمیسیون انتخابات برای اداره و نظارت بر هر نوع انتخابات و مراجعه به اراء عمومی مردم در کشور مطابق به احکام قانون تشکیل میگردد
[3]- ماده چهاردهم قانون انتخابات

داشت ساختار جدید کمیسیون انتخابات[4] که اعضای کمیسیون در روند اجرایی انتخابات دخیل ساخته شده اند. هم چنان دادن صلاحیت های بیشتر به کمیسیون شکایات در قانون جدید انتخابات از موارد اند که نگرانی ها از احتمال برخورد های فردی در بین کمیشنران هر کمیسیون از یکطرف و احتمال برخورد و عدم هماهنگی در بین دو کمیسیون حین مرحله عملیاتی انتخابات را میتواند افزایش دهد.

۳. توجه به تقویت اعتماد مردم بر ادارات انتخاباتی

بحران انتخاباتی سال ۲۰۱۴ که اعتماد مردم بالای نظام انتخاباتی کشور را سخت صدمه زد. نیاز بود تا مراحل مختلف اصلاحات انتخاباتی از جمله مرحله تعیین کمیشنران کمیسیون های انتخاباتی طوری عملی گردد تا نتنها اعتماد سیاسیون کشور را بر ادارات انتخاباتی بلند برد بلکه اعتماد عامه مردم را نیز تقویت نماید. متاسفانه فیصدی پایین حضور افراد با تجربه و بی طرف و افراد با سابقه کار در جامعه مدنی در لیست اخیر نگرانی را در مورد کاهش سطح اعتماد مردم بر ادارات انتخاباتی و انتخابات آینده بیشتر ساخته است.

پیشنهادات:

- از آنجایکه کار کرد کمیسیون های جدید و فرایند کاری آنها یک موضوع نهایتاً مهم و تاثیر گذار روی کل روند اصلاحات انتخاباتی و انتخابات آینده میباشد. بنا از رسانه های آزاد تقاضا میگودد که به موضوع اصلاحات انتخاباتی تنها از بعد خبری آن توجه نکوده بلکه زاویه های غیر قابل دید قضیه را نیز دنبال نموده در بهبود کیفیت اصلاحات انتخاباتی نقش سازنده شانرا ادا نمایند.

- کمیسیون های انتخاباتی باید بمنظور کاهش مشکل تخنیکی افراد با تجربه و متخصص را منحیث کارمندان ارشد دارالانشا مقرر و از آنها حمایت کند.

- کمیسیون انتخابات باید در اولین فرصت طرح تعدیل را بمنظور اعطا دوباره صلاحیت ها به دارالنشاء تدوین و از مجاری قانون گذاری به تصویب رساند. تا از یکطرف جلو برخورد های فردی در داخل کمیسیون گرفته شود . و از جانب هم مشکل عدم مطابقت قانون انتخابات با ماده ۱۵۶ قانون اساسی حل گردد.

- کمیسیونهای انتخاباتی باید برای جلوگیری از تداخل وظیفوی بین هر دو کمیسیون و ایجاد هماهنگی، تفاهم نامه خاص را تهیه و به منسه اجرا گذارند.

- کمیسیون انتخابات باید تاریخ انتخابات آینده را با در نظر داشت پیشرفت روند اصلاحات و در مشوره نزدیک با کارشناسان طوری تعین و اعلام نماید. تا از یکطرف زمینه تطبیق اصلاحات باقی مانده را مساعد کند و از جانب دیگر مشروعیت دوام کار پارلمان کشور را فراهم سازد.

- تجربه نشان داده است که توجه به نقش جامعه مدنی در روند اصلاحات انتخاباتی میتواند از یک طرف کیفیت اصلاحات را بهتر سازد و از جانب هم اعتماد مردم را بر روند اصلاحات تقویت کند. بنآ کمیسیون های جدید باید میکانیزم های موثر را برای ارتباط با نهاد های مدنی بخصوص نهاد های مترتبط به انتخابات ایجاد و از آن طریق حمایت جامعه مدنی را جلب نماید.

[4]- ماده یازدهم قانون انتخابات

- کمیسیون باید بمنظور تداوم روند اصلاحات انتخاباتی طرح پلان پنج ساله را در مشوره با نهاد های مدنی تهیه و به منسه اجرا قرار دهد.

- ازآنجایکه تجربه دوسال اخیر نشان داده، دادخواهی و اعتراضات جامعه مدنی علیه این روند به تنهای نمیتواند تلاشهای رهبران سیاسی را برای بهبود وضعیت تشویق و ترغیب نماید. بلکه فشار های جامعه جهانی بخصوص کشور های کمک کننده بزرگ به افغانستان میتواند موثریت خود را در بهبود وضعیت و بهتر شدن کیفیت اصلاحات انتخاباتی داشته باشد.